

Az eszme legtöbbeknél háborzongató, némelyeknél hajmeresztő vala"

Díszbe öltözik vasárnapra a Lánchíd és környéke, az avatás örömmünnepe. Száz esziendővel ezeltől, a hősi szabadságharcában leigázott magyar nép hóhéra, bátrak és hősök bebörtönzője és gyilkosa, az osztrák elnyomó uralom magyarországi helytartója: Haynau tábornok készülődött a budai Várban a hídmegnyitó ünnepre. Most a szabad, független, virágzóbb hazáját építő magyar nép készülődik, hogy birtokába vegye az új hidat és diadalmas hidépítőinket köszöntse.

Régi emlékek tolnak elő a vasárnap-i hidavatás alkalmából a Lánchíd történetének multjából. A főnemesség, a nemesség nem akarta a hidat. Fáy András, az író, jegyezte fel erről: „Az eszme legtöbbeknél háborzongató, némelyeknél hajmeresztő vala”.

Némelyek: a főnemesség és a nemes urak tábora. A gögősek, a hatalmasok, a gazdagok tábora. Ellenezték a hidat, mert annak megépítésével kiváltságokat látnak veszélyeztetve. Az új hidon ugyanis éppennygy vámat kell fizetniük, mint a jobbágnak, a pórnak, a szegénynek, a kisembernek. Az egyenlő teherelés ellen tiltakoztak, amikor a hid ellen harcoltak. Ezt is Fáy András jegyezte fel róluk: „Egy előkelő tisztviselője a megyének lángborult arccal nyilatkozta ki, hogy ő inkább Paksra kerül le átkelni a Dunán, ha Pestről Budára menni leend kénytelen, mintsem nemes léteire hídvámat fizessen”. Paksnál ugyanis ott állott a hajóhíd, melyen a nemes ember nem fizetett vámat.

Pérezedekig tartott, míg a nemesség ellenállását le tudták győzni. A híd-törvény születésének napját gróf Cziráky Antal országbíró, a hidellenzék vezére „az ősi magyar alkotmány temetése napjának” nevezte.

Osi magyar alkotmány! Alkotmány volt valóban? Most, amikor van Alkotmányunk, tudjuk: nem volt az. Papírrongy volt, mely az urak kiváltságos

jogait biztosította és a magyar néppel nem törődött. Kossuth Lajos, a negyvennyolcas szabadságháza egyik legnagyobbja, érezte ezt. Azeri írta a régi Lánchíd alapkövetételének napján: „Első találkozás ez az örök joggal. Leg-

első köve a polgári egyenlőségnek. Legelső lépés a polgári terhek közös viselésére.”

Ezért jelent többet a régi Lánchíd közlekedési alkalmatlanságánál, ezért nőtt olyan közel a magyar nép szívéhez, ezért volt a legverzőbb seb a magyar főváros sok vérző sebe között a fasiszták barbár pusztítása után.

Mennyi volt a hídpénz, amit a régi Lánchídon mindenkinek egyformán

fizetnie kellett? Az eredeti szabályzatból másoljuk ide:

Egy gyalog személy	1 krajcár
Ugyanaz, ha hátán terhet visz	2 krajcár
Egy lovas személy	4 krajcár
Egy bárány, sertés, kecske után	1 krajcár
Fejős tehén, igavonó marha után	3 krajcár
Terhetlen taliga	2 krajcár
Terhelt taliga	3 krajcár
Üres, kis paraszt kocsi	5 krajcár
Ha két marha húzza	8 krajcár
Ha négy marha húzza	14 krajcár
Közepes szekér	8 krajcár
Ha két marha húzza	12 krajcár
Nagy szekér	20 krajcár
Ha négy marha húzza	30 krajcár
Terhelt lóutó	20 krajcár
Ha három marha húzza	45 krajcár
Egy akó sör, bor után	4 krajcár
Egy vágómarha után	5 krajcár

Kétmillió forintba került a régi Lánchíd építése. Az építelő társaság a hídpénzből nyerte vissza a befizetett összeget. 1870-ben az állam megváltotta a társaságtól a hidat, de a vámat csak 1918 november havában törölték el, az összes Dunahídon.

Ujra áll a Lánchíd! A Magyar Kommunista Párt és Gerő Ernő miniszter kezdeményezésére 1947-ben indult meg a munka. A roncsok kiemelésével kezdődött, a régi láncok kétharmadrészét újra felhasználták, amivel 2000 tonna vasanyagot takarítottak meg. Az újjáépítésnél számos újítást alkalmaztak. Az új hid teherbíróbb, s a közlekedés lebonyolítására alkalmasabb a réginél. Az építés költségei 44 millió forintot tettek ki.

Az eszme, mely egy évszázaddal ezeltől legtöbbeknél háborzongató, némelyeknél hajmeresztő vala, már születése pillanatában beférkőzött a szívébe. A dolgozó milliók nemcsak pénzadományokkal, hanem ezerszámban történt önkéntes munkafelajánlással sorakoztak a hidépítők mellé. A Lánchíd újjáépítése a magyar nép ügye lett, az új Lánchíd a magyar nép hídja és új diadalmát ország-világ előtt!

Mese a tyúkról és a tojásportról

Marsak szovjet köllő tréfás verset írt arra az amerikai híre, hogy az USA hajlandó nagymennyiségű tojásport küldeni Angliának. A verset magyar fordításban itt közöljük:

— Ne bögj — mondta Samu —,
Mégsumom a titkom,
Vigaszul tojásport
Küld neked Washington!

Hitelbe megy a por,
Vagy tízezer tonna!
— Köszönöm — szólt London —,
Sok lesz ez éhromra!

Porban nincs igazság,
S mit ér e szívesség,
Hisz úgy büzlik, mint az
Atlanti Szövetség!

Angliának volt egy
Aranytojó tyúkjá,
Elhallatszott híre
A tengerentútra.

Samu bá' USA-ból
Gusztust kapott rája,
S rávette az angoit,
Hogy tyúkját levágja.

Ez levágta — s aztán
Elkezdett zokogni:
— Jaj, szép arany tyúkom,
Ki fog nekem tojni!